

Anexa 18. Planul strategic de cheltuieli in domeniul *protecției mediului înconjurător* , 2009-2011

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
<p>Programul 1. Elaborarea politicii și managementul în domeniul protecției mediului, include 2 subprograme: 1.1. Elaborarea politicii de mediu și 1.2. Acțiuni și măsuri în cadrul Fondurilor Ecologice Național</p> <p>Subprogramul 1.1. Elaborarea politicii de mediu, include elaborarea politicilor în domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale și asigurarea planificării strategice în cadrul sectorului la nivelul tuturor componentelor și subdiviziunilor. Programul este realizat de către Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și instituțiile sale subordonate responsabile de elaborarea și monitorizarea implementării politicii de mediu.</p> <p>Scopul subprogramului este de a fortifica rolul și capacitățile Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale în contextul alinierii la standardele europene în domeniul protecției mediului, în special în procesul de aproximare a legislației naționale de mediu la Directivele de Mediu a Uniunii Europene și îndeplinirea obligațiilor asumate de țara noastră în cadrul Convențiilor și Acordurilor internaționale de mediu la care Moldova este parte.</p>					
<p>A. Probleme cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lipsa unui management adecvat al deșeurilor; Deșeurile sunt o sursă importantă de poluare a mediului ambiant în Republica Moldova; Lipsa unui cadru legislativ, normativ și tehnic în corespundere cu principiile directivelor UE. <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor în scopul reducerii cantității și a impactului acestora, inclusiv prin crearea infrastructurii de depozitare și de prelucrare a deșeurilor; 	<p>Elaborarea Strategiei privind managementul deșeurilor (acțiunea nr. 150 din SND):</p> <ul style="list-style-type: none"> Evaluarea situației existente în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv analiza cadrului legal și instituțional, în contextul aproximării directivelor UE (subacțiunea 150.1. din Planul de acțiuni al SND); Stabilirea priorităților și promovarea metodelor moderne de colectare a deșeurilor și promovarea colectării separate a deșeurilor menajere solide (subacțiunea 150.2. din Planul de acțiuni al SND). Elaborarea planului de acțiuni pentru implementarea strategiei 	3380.3	3288.7	3282.2	<ul style="list-style-type: none"> Strategia elaborată către anul 2010 Raportul privind situația în domeniul gestionării deșeurilor va fi elaborat către anul 2010 Prioritățile în domeniul gestionării deșeurilor vor fi stabilite către anul 2010 Planul de acțiuni privind implementarea strategiei va fi elaborat către sfârșitul anului 2010
<p>Subprogramul 1.2. Acțiuni și măsuri în cadrul Fondului Ecologic Național (FEN). Acest program va fi realizat de către Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și subdiviziunile lui.</p> <p>Scopul programului: Acest program include o serie de măsuri care contribuie la prevenirea poluării și menținerea calității factorilor de mediu, protecția la reconstrucția ecosistemelor, salubritatea localităților, gestionarea deșeurilor, împădurirea terenului, construcția și reconstrucția sistemelor de canalizare și stațiilor de epurare a apelor uzate, ș.a.</p>					
<p>În domeniul protecției resurselor acvatice</p> <p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> În prezent majoritatea stațiilor de epurare din localitățile țării nu funcționează; În a. 2007, din cele 131 de stații de purificare din localitățile republicii funcționează numai 78, ceea ce contribuie la poluarea resurselor acvatice și solului; Construcția sistemelor de alimentare cu apă nu întotdeauna este susținută și de sisteme de canalizare, stații de epurare; <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Construcția și reconstrucția sistemelor de canalizare și a stațiilor de epurare a apelor uzate; Salubritatea și amenajarea fântânilor și izvoarelor; 	20600.0	22900.0	24000.0	<ul style="list-style-type: none"> Majorarea ponderii populației cu acces la canalizare îmbunătățită de la 31,3% în a. 2003 până la 50,3% în anul 2010 Annual vor fi organizate acțiuni de salubritate și amenajare a fntînilor și izvoarelor

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
<ul style="list-style-type: none"> • Diminuarea impactului negativ al apelor asupra sănătății populației; • Reducerea numărului de persoane cu acces la canalizare îmbunătățită; <p><i>În domeniul gestionării deșeurilor</i></p> <p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volumul deșeurilor menajere solide și a celor de producere, evacuate în mediul ambiant s-a majorat în ultimele decenii; • Lipsa tehnologiilor de prelucrare, de neutralizare și de eliminare a deșeurilor, influențează negativ asupra mediului și sănătății populației. • Lipsa colectării separate a deșeurilor. • Lipsa susținerii din partea autorităților locale, inclusiv în vederea creării spațiilor amenajate de depozitare a deșeurilor; <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor în scopul reducerii cantității și a impactului acestora, inclusiv prin crearea infrastructurii de depozitare și de prelucrare a deșeurilor; <p><i>În domeniul împăduririi terenurilor</i></p> <p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Țara noastră este una din țările cu cel mai scăzut grad de împădurire – în anul 2006 suprafața terenurilor împădurite au constituit – 11,1% din teritoriul țării. <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ridicarea gradului de împădurire, inclusiv prin împădurirea terenurilor agricole degradate, prin plantarea și regenerarea fâșiilor împădurite de protecție a terenurilor agricole <p><i>În domeniul informării și educației ecologice</i></p> <p>C. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul scăzut de informare a populației în domeniul protecției mediului; • Nivelul scăzut de cunoștințe ecologice a populației; 	<ul style="list-style-type: none"> • Construcția și amenajarea noilor rampe de gunoi; • Lichidarea gunoiștilor neautorizate; • Implicarea activă a autorităților publice locale în activități de reducere a cantităților de deșeurii stocate la depozite prin promovarea colectării separate a deșeurilor menajere și crearea capacităților de prelucrare a deșeurilor selectate <ul style="list-style-type: none"> • Împădurirea terenurilor în cadrul bilunarului ecologic „Un arbore pentru dăinuirea noastră” <ul style="list-style-type: none"> • Editarea revistelor, broșurilor cu tematică ecologică; • Organizarea emisiunilor ecologice la TV și radio; • Editarea și distribuire rapoartelor despre starea mediului în țară; 	10000	10000	10000	<ul style="list-style-type: none"> • Până în anul 2011 vor fi construite și amenajate 2 rampe de depozitare a deșeurilor noi • Anual în cadrul acțiunilor de salubritate vor fi lichidate gunoiști neautorizate și amenajarea depozitelor existente • Autoritățile publice locale vor fi activ implicate în activitățile de salubritate; • Suprafața terenurilor împădurite anual • Numărul de broșuri editate anual • Emisiuni TV și radio desfășurate; • Anual vor fi editate rapoarte privind starea mediului
		12500	12500	12500	
		6000	6000	6000	

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
<p>Programul 2. Gestionarea durabilă a poluanților organici persistenți și altor substanțelor chimice. Activitățile preconizate sunt orientate spre realizarea Planului Național de Implementare a Convenției de la Stocolm privind poluanții organici persistenți (POP) și îndeplinirea obligațiilor ce reies din acordurile internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte. Programul se realizează în cadrul proiectului „Managementul și distrugerea stocurilor de poluanți organici persistenți”, perioada proiectului 2006 – mai 2010, finanțat de Fondul Global de Mediu prin Banca Mondială și implementat de Oficiul Managementul Durabil POP din cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale. Scopul programului: Gestionarea poluanților organici persistenți (POP).</p>					
<p>A. Probleme cheie: Existența în sectorul energetic a cca. 30 mii tone de uleiuri dielectrice potențial contaminate cu bifenili policlorurați (BPC) și terenuri contaminate cu BPC pe teritoriul stațiilor de transformare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In sectorul agricol există conform estimărilor cca. 6500 tone de pesticide inutilizabile și interzise, inclusiv din categoria POP. Toate aceste materiale prezintă un grad înalt de pericol pentru mediu și sănătatea populației și necesită a fi identificate, colectate, stocate în condiții sigure și eliminate. • Circa 1000 de locații pe teritoriul țării sunt contaminate cu aceste substanțe și necesită lucrări de remediere. <p>B. Obiectivele de politică pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Managementul, depozitarea controlată și distrugerea substanțelor chimice toxice și a poluanților organici persistenți; • Realizarea Planului Național de Implementare a Convenției de la Stocolm privind poluanții organici persistenți (POP) 	<ul style="list-style-type: none"> • Managementul și distrugerea stocurilor de poluanți organici persistenți; • Inventarierea instalațiilor contaminate cu BPC; • Inventarierea locațiilor contaminate cu POP; • Remedierea locațiilor poluate cu pesticide POP și bifenili policlorurați (BPC) 	32200.7	8866.3	1893.0	<ul style="list-style-type: none"> • Identificat numărul de instalații ce conțin ulei contaminat cu BPC și gradul de poluare către sfârșitul anului 2009 • Identificat numărul locațiilor contaminate cu POP, aria suprafețelor contaminate și gradul de contaminare către sfârșitul anului 2009 • Decontaminate trei suprafețe contaminate (locații) până la mijlocul anului 2009 • aria suprafețelor decontaminate
<p>Programul 3. Securitatea ecologică și controlul calității mediului – este structurat pe subprograme: Subprogramul 3.1. Asigurarea securității ecologice a mediului și subprogramul 3.2. Întărirea capacităților pentru dezvoltarea proiectelor cu finanțare de carbon</p> <p>Scopul programului este asigurarea securității ecologice a statului, prevenirea impactului negativ asupra mediului înconjurător și sănătății populației</p>					
<p>Subprogramul 3.1. Asigurarea securității ecologice a mediului include activitatea Inspectoratului Ecologic de Stat, Agențiilor Ecologice și Inspecțiilor Ecologice în domeniul exercitării controlului și supravegherii ecologice în domeniul protecției mediului, activitatea căruia asigură adoptarea și implementarea unor măsuri tehnico-organizatorice, menținerea unei stări cât mai stabile a mediului înconjurător sau refacerea și ameliorarea componentelor deteriorate ale ecosistemului. Finanțarea acțiunilor vor fi efectuate parțial din mijloacele fondurilor ecologice. Acest program include acțiuni ce țin de domeniile menționate mai jos.</p>					

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
<p><u>În domeniul diminuării poluării aerului atmosferic de către transportul auto</u></p> <p>A. Probleme cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Transportul auto are o uzură sporită, crește numărului mijloacelor de transport auto importate în țară cu o vechime mai mare de 5 ani, calitatea nesatisfăcătoare a combustibilului prezintă cauzele principale ce au dus la poluarea aerului atmosferic cu substanțe nocive. Lipsa unui sistem permanent de supraveghere a calității aerului pe întreg teritoriul republicii; Cadrul legislativ și normative naționale în domeniul protecției aerului atmosferic, poluării factorilor de mediu de la transportul auto la legislația comunitară nu este aproximat la Directivele UE; <p>B. Obiective de politică pe termen mediu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Controlul și supravegherea calității aerului atmosferic în vederea poluării acestuia cu substanțe toxice de la transportul auto; Întărirea bazei tehnico-materiale a subdiviziunilor teritoriale în domeniul protecției aerului atmosferic de la transportul auto; <p><u>În domeniul asigurarea securității ecologice în domeniul importului în țară a mărfurilor și produselor care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului</u></p> <p>A. Probleme cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lipsa controlului la importul în țară a produselor și mărfurilor care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului provoacă încălcări a prevederilor actelor legislative ecologice, duc la introducerea în țară a diferitor substanțe toxice, care sunt interzise, inclusiv și a deșeurilor de diferite genuri, care duc la poluări nocive a mediului înconjurător. Lipsa unui sistem de identificare și înregistrare a tuturor produselor și mărfurilor importate în țară cu caracter nociv. Insuficiența mijloacelor financiare pentru procurarea echipamentului tehnic în vederea determinării gradului 	<ul style="list-style-type: none"> Implementarea standardelor naționale și a reglementărilor ecologice în domeniul protecției aerului atmosferic, inclusiv a poluării mediului de la transportul auto, armonizarea acestora la Standardele Europene; Organizarea monitorizării la nivel național și prelucrării datelor despre poluarea mediului înconjurător de către transportul auto; 	14917.7	14917.7	14917.7	<ul style="list-style-type: none"> În anul 2009-2010 va începe implementarea standardelor naționale în domeniul protecției aerului În anul 2010 va începe monitorizarea datelor privind poluarea aerului de la transportul auto În anul 2009 vor fi create 5 puncte de control
<ul style="list-style-type: none"> Lipsa controlului la importul în țară a produselor și mărfurilor care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului provoacă încălcări a prevederilor actelor legislative ecologice, duc la introducerea în țară a diferitor substanțe toxice, care sunt interzise, inclusiv și a deșeurilor de diferite genuri, care duc la poluări nocive a mediului înconjurător. Lipsa unui sistem de identificare și înregistrare a tuturor produselor și mărfurilor importate în țară cu caracter nociv. Insuficiența mijloacelor financiare pentru procurarea echipamentului tehnic în vederea determinării gradului 	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea numărului punctelor de control și inspecții în vederea determinării importului în țară a mărfurilor și produselor care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului; Dotarea Centrelor de Investigații Ecologice din agențiile ecologice cu utilaj performant. Implementarea sistemului de asigurare a securității ecologice la importul în țară a organismelor modificate genetic. Implementarea prevederilor actelor normative în 	3500.0	4000.0	4000.0	<ul style="list-style-type: none"> În anii 2009-2010 Centrele de Investigații vor fi dotate cu aparataj performant În anul 2009 va fi implementat sistemul de asigurare a securității la importul în țară a OMG

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
<p>(MDN) / CDM înregistrat trebuie să efectueze monitorizarea reducerii de emisii a gazelor cu efect de seră</p> <ul style="list-style-type: none"> Nu există proceduri de verificare și certificare a reducerii de emisii Dezvoltarea și monitorizarea proiectelor Mecanismului Dezvoltării Nepoluante / CDM <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Implementarea prevederilor Protocolului de la Kyoto și facilitarea obținerii beneficiilor de carbon pentru comunități eficientizarea consumului de energie, promovarea energiei regenerabile și a producerii mai pure; 	<ul style="list-style-type: none"> Asigurarea procedurilor de verificare și certificare a reducerilor de emisii Obținerea beneficiilor de carbon de la Bnaca Mondială 				<p>reducerile gazelor cu efect de seră la 3 proiecte MDN se preconizează a fi: 34,553tCO₂, 39,554tCO₂ și 40,009tCO₂</p> <ul style="list-style-type: none"> Nivelului de confort al edificiilor încălzite de centralele termice renovate, incluse în proiectele MDN, anul 2009-2010 va corespunde normelor igienosanitare (180C)
<p>Programul 4: Monitoringul hidrometeorologic și a calității componentelor de mediu. Acest program este realizat de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat cu subdiviziunile sale.</p> <p>Scopul programului: Modernizarea sistemului de monitoring hidrometeorologic pe teritoriul Republicii Moldova în scopul eficientizării elaborării și difuzării prognozelor și avertizărilor privind producerea fenomenelor hidrometeorologice periculoase și stihiiinice, potențial provocatoare de pagube materiale și chiar pierderi de vieți omenești</p>					
<p>A. Probleme cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Economia Republicii Moldova se află în strânsă dependență de condițiile hidrometeorologice, care uneori prezintă un pericol iminent vieții și sănătății populației, paralizează activitatea de producție a unor sectoare economice. Necesitatea modernizării și eficientizării sistemului de monitoring hidrometeorologic operativ complex, neîntrerupt și deplin. Necesitatea modernizării și eficientizării sistemului de monitoring al calității componentelor mediului. Necesitatea îmbunătățirea sistemului de avertizare a organelor administrației publice centrale și locale, a populației și agenților economici privind fenomenele hidrometeorologice periculoase și stihiiinice. <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Modernizarea și eficientizarea sistemului național de monitoring privind starea și evoluția condițiilor hidrometeorologice, inclusiv a hazardelor naturale și a calitatii mediului; 	<p>Modernizarea și eficientizarea sistemului național de monitoring privind starea și evoluția condițiilor hidrometeorologice, inclusiv starea atmosferei și fenomenelor climatice solide (acțiunea 151 din Planul de acțiuni al SND):</p> <ul style="list-style-type: none"> Procurarea și instalarea a două stații automate de monitoring asupra calității aerului atmosferic în mun. Chișinău (subacțiunea 151.2. din Planul de acțiuni al SND); Procurarea și instalarea a trei posturi de monitoring asupra calității aerului atmosferic în mun. Chișinău și or. Cahul (subacțiunea 151.3. din Planul de acțiuni al SND). Elaborarea bazei de date regionale și naționale în scopul perfecționării sistemului de alertă și prognoză a calamităților naturale de origine hidrometeorologică (subacțiunea 151.4. din Planul de acțiuni al SND). Implementarea metodicilor noi de predicție de lungă durată a vremii și a fenomenelor nefavorabile. Îmbunătățirea sistemului de avertizare. (subacțiunea 151.5. din Planul de acțiuni al SND). Procurarea tehnicii, softurilor și echipamentului 	21036.3	20280.6	23374.3	<p>În anul 2009 ;</p> <ul style="list-style-type: none"> vor fi procurate și instalate 2 stații automate de monitoring asupra calității aerului atmosferic în mun. Chișinău. vor fi procurate și instalate 3 posturi de monitoring asupra calității aerului atmosferic în mun. Chișinău și or. Cahul. va fi procurat și instalat echipamentul pentru îmbunătățirea Sistemului de avertizare și alertă a Serviciului contra accidentelor. vor fi implementate metodici noi de predicție de lungă durată a vremii și a fenomenelor nefavorabile până la finele a. 2009. va fi procurat utilaj tehnic, softuri și echipament necesar

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
	<p>necesar pentru organizarea și dotarea Centrului Național de monitoring și prevenire a hazardelor hidrometeorologice. (subacțiunea 151.6. din Planul de acțiuni al SND).</p> <p>Modernizarea infrastructurii de efectuare a observațiilor hidrologice în rețeaua de posturi hidrologice ale Serviciului Hidrometeorologic de Stat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procurarea și instalarea noului utilaj hidrologic modern, care va permite efectuarea unui monitoring hidrologic operativ complex. • Modernizarea sistemului de monitoring hidrologic pe teritoriul Republicii Moldova în scopul eficientizării și difuzării prognozelor și avertizărilor privind producerea fenomenelor hidrologice periculoase și de risc. 				<p>pentru dotarea Centrului Național de monitoring și prevenire a hazardelor hidrometeorologice.</p> <ul style="list-style-type: none"> • va fi procurat și instalat utilaj hidrologic modern pentru 40 de posturi hidrometrice. • Pe parcursul anului 2010 vor fi înzestrate cu echipament nou 40 de posturi hidrometrice din sistemul de monitoring hidrologic al Republicii Moldova.
<p>Programul 5: Fondul ariilor naturale protejate de stat. Acest program este realizat de către oficiul Biodiversitate creat în scopul implementării Strategiei naționale și a Planului de acțiune în domeniul conservării diversității biologice aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.112-XV din 27 aprilie 2001 din cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale</p> <p>Scopul programului: Conservarea, reabilitarea și folosirea rațională a diversității biologice și peisagistice în vederea dezvoltării social-economice durabile a Republicii Moldova. Crearea Rețelei ecologice naționale este o parte componentă a conservării diversității biologice și va contribui la diminuarea impactului antropic asupra diversității lanșafturilor, dereglarea echilibrului geoecologic general și la agravarea situației ecologice în republică. O premisă pentru realizarea Rețelei ecologice naționale o constituie menținerea stabilității ecologice a lanșafturilor prin lucrări de restabilire a fânețelor, pășunilor și ecosistemelor acvatice interioare.</p>					
<p>A. Probleme cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei rețele de arii naturale protejate de stat prin stabilirea Rețelei ecologice naționale; • Lipsa unei politici și management în domeniul rețelei ecologice naționale; • Elaborarea schemei teritoriale a Rețelei ecologice naționale; • Elaborarea și realizarea măsurilor de împădurire a coridoarelor ecologice în scopul formării carcasei forestiere. <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extinderea ariilor naturale protejate și protecția florei și faunei; • Implementarea Strategiei naționale și a Planului de acțiune în domeniul conservării diversității biologice. 	<ul style="list-style-type: none"> • Activități de protecție a diversității biologice. • Optimizarea capacităților ariilor naturale protejate de stat. • Integrarea activităților de conservare și utilizare durabilă a diversității biologice în politicile, programele și planurile de activitate sectorială și intersectorială. • Sensibilizarea populației privind protecția diversității biologice. 	500,0	500,0	500,0	<ul style="list-style-type: none"> • Până la finele anului 2011 va fi creată schema teritorială a rețelei ecologice naționale. • Vor fi determinate măsurile de creare a coridoarelor de conexiune până la finele anului 2011.
<p>Denumirea programului nr. 6: Elaborarea și administrarea politicii în domeniul cercetărilor geologice și folosirea subsolului. Acest program va fi realizat de către Agenția de Stat pentru geologie „AGeoM”. Scopul programului: Reglementarea și coordonarea studierii, folosirii raționale a subsolului și dezvoltarea bazei materiale prime minerale.</p>					

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
<p>C. Probleme cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lipsa politicii în domeniul studierii geologice, utilizării raționale și protecției subsolului Lipsa cadrului legislativ și normativ în domeniul relațiilor miniere <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea și realizarea politicii în domeniul studierii geologice, utilizarea rațională și protecția subsolului 	<ul style="list-style-type: none"> Elaborarea programelor dezvoltării (planuri pe obiecte) lucrărilor de prospecțiuni geologice pentru reproducerea bazei de materie primă minerală. Elaborarea balanței de stat a rezervelor de substanțe minerale utile; Elaborarea proiectelor actelor normativ-juridice în domeniul relațiilor miniere. Conducere metodică și controlul asupra lucrărilor de prospecțiuni geologice, efectuate din contul bugetului de stat. Asigurarea organelor de stat cu informație geologică. 	1051.8	1041.1	1058.8	<ul style="list-style-type: none"> În perioada 2009 – 2011 va fi elaborat câte două planuri pe obiecte și două balanțe de stat a rezervelor de substanțe minerale utile; În perioada 2009 – 2011 vor fi elaborate 4 acte normative în domeniul relațiilor miniere
<p>Programul 7: Dezvoltarea sectorului studierii, folosirii și protecției subsolului. Acest program va fi realizat de către Întreprinderea de Stat „Expediția Hidrogeologică” „EHGeoM”. Scopul programului de a dezvolta sectorul studierii, folosirii și protecției subsolului</p>					
<p>D. Probleme cheie:</p> <p>Lipsa unei baze de date de materie primă minerală și a prognozelor proceselor geologice periculoase</p> <p>Ü În prezent nu se efectuează monitoringul adecvat al apelor subterane</p> <p>Ü Lipsa monitoringului proceselor geologice periculoase</p> <p>B. Obiectivele de politici pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Studierea geologică a subsolului în scopul dezvoltării bazei de materie primă minerală și prognozarea proceselor geologice periculoase 	<ul style="list-style-type: none"> Lucrările de cercetare-evaluare privind substanțele utile neferoase. Explorarea apelor subterane pentru alimentarea centralizată cu apă. Monitoringul apelor subterane în scopul protecției lor de poluare și epuizare, precum utilizarea lor rațională. Monitoringul proceselor geologice periculoase pentru prognozarea dezvoltării lor și excluderea influenței periculoase (alunecări de teren, erozia, cutremuri de pământ ș.a.). 	4000,0	4000,0	4000,0	<ul style="list-style-type: none"> Vor fi elaborate minimum câte 2 rapoarte în fiecare an. Va fi elaborat anual câte un raport de evaluare și reevaluare a rezervele de ape subterane.
<p>Denumirea programului nr. 8: Radioprotecția și Securitatea Nucleară. Acest program este realizat de către Agenția Națională de reglementare a activităților nucleare și radiologice (ANRANR) Scopul programului: Reglementarea, autorizarea și controlul în domeniul nuclear și radiologic.</p>					
<p>A. Probleme cheie:</p> <p>Cadrul legislativ existent nu corespunde cerințelor internaționale în domeniu;</p> <ul style="list-style-type: none"> Formarea și managementul bazei de date electronice a surselor de radiații ionizante persoanelor fizice și juridice autorizate, rezultatelor evaluării și autorizării lor; 	<ul style="list-style-type: none"> Asigurarea securității și siguranței nucleare regionale și globale Elaborarea actelor legislative și normative privind autorizarea activităților nucleare și radiologice, managementul deșeurilor radioactive, formarea și managementul bazei de date a surselor de radiații ionizante, procedurilor de inventariere a lor, 	862,9	826,9	862,9	<ul style="list-style-type: none"> În anul 2009 va fi finisată inventarierea de stat a surselor de radiații ionizante. Va fi completat Registrul național de surse de radiații ionizante și a persoanelor

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2009	2010	2011	
<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea protecției fizice și siguranței surselor de radiații ionizante în scopul asigurării radioprotecției personalului, populației și protecției mediului ambiant contra acțiunilor nefaste s radiației ionizante. • Necesitatea implementării supravegherii continue în republică a respectării de către persoane fizice și juridice autorizate a actelor normative referitoare la condițiile de autorizare a activităților cu surselor de radiații ionizante inclusiv s deșeurilor rezultante din activități. 	<p>cerințelor pentru protecția fizică a surselor radioactive, securitatea radiologică, acreditarea experților în domeniul nuclear și radiologic, procedurilor de aplicare a sancțiunilor, pentru nerespectarea legislației, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Controlul de stat în scopul verificării condițiilor de autorizare a activităților nucleare și radiologice, a gradului de respectare a cerințelor actelor legislative, normative, prevederilor Convențiilor și Tratatelor internaționale ratificate de către Republica Moldova. 				<p>fizice și juridice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actualizarea anuală a Registrului menționat • Executarea supravegherii și controlului activităților cu surse de radiații ionizante .In anul 2009-150 surse, 2010-180 urse,2011-200 surse • Evaluarea și autorizarea activităților cu SRI, cu eliberarea certificatelor (anual , la solicitare)

Distribuirea alocărilor de resurse pe programe de cheltuieli în cadrul sectorului Protecția mediului înconjurător și hidrometeorologia pe anii 2009-2011

Denumirea programului	Total cheltuieli publice (mii lei)		Proгноza (mii lei)			Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
	2007 executat	2008 aprobat	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Programul I. Elaborarea politicii și managementul în domeniul protecției mediului,	66043,5	47568,2	52480,3	54688,7	55782,2	38,2	47,1	49,2
Programul II. Gestionarea durabilă a poluanților organici persistenți și altor substanțelor chimice.	19000,0	20624,0	32200,7	8866,3	1893,0	23,4	7,6	1,7
Programul III. Securitatea ecologică și controlul calității mediului	29447,4	30207,7	25417,7	25917,7	25917,7	18,5	22,3	22,9
Programul IV. Monitoringul hidrometeorologic și a calității componentelor de mediu	13105,1	12910,3	21036,3	20280,6	23374,3	15,3	17,5	20,6
Programul V. Fondul ariilor naturale protejate de stat.			500,0	500,0	500,0	0,4	0,4	0,4
Programul VI. Elaborarea și administrarea politicii în domeniul cercetărilor geologice și folosirea subsolului	938,0	1114,9	1051,8	1041,1	1058,8	0,8	0,9	0,9
Programul VII. Dezvoltarea sectorului studierii, folosirii și protecției subsolului	4000,0	4000,0	4000,0	4000,0	4000,0	2,9	3,4	3,5
Programul VIII. Radioprotecția și Securitatea Nucleară	769,0	862,9	862,9	826,9	862,9	0,6	0,7	0,8
Total pe ramură (sector)	133303,0	117288,0	137549,7	116121,3	113388,9	100,0	100,0	100,0
<i>Finanțat de la:</i>								
Bugetul de stat total inclusiv:								
§ cheltuieli de baza	29431,5	37070,7	38649,0	37755,0	40895,9	28,1	32,5	36,1
§ fonduri și mijloace speciale	84871,5	59593,3	66700,0	69500,0	70600,0	48,5	59,9	62,3
§ proiecte investiționale finanțate din surse externe	19000,0	20624,0	32200,7	8866,3	1893,0	23,4	7,6	1,7
Bugetele unităților administrativ - teritoriale								
Bugetul asigurărilor sociale de stat								
Fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală								
Total pe ramură (sector)	133303,0	117288,0	137549,7	116121,3	113388,9	100,0	100,0	100,0